

nih, da pade en nasprotnik? Na to vprašanje je odgovoril neki statistik, opiraje se na rezultate opazovanja v posameznih bitkah rusko-japonske vojne. V bitki pri Kinčo-tesnu je bilo na ruski strani 17.500 vojakov, od katerih jih je prišlo v boj 4415. Rusi so razpolagali s 77 obležnimi, enim 203 in enim 152 milimetarskim in 54 poljskimi topovi in s 15 mitraljezi. Japonci so imeli 35.600 mož, 198 poljskih topov, 17 topov na bojnih ladjah in 48 mitraljez. Razvoj boja nas ne zanima, pač pa je treba poudariti, da so bili končno potisnjeni Rusi iz svojih dobrih pozicij. Ruske izgube so znašale 100 častnikov in 1375 mož, japonske pa 133 častnikov in 4071 vojakov. Na ruski strani je bilo potrošenih 736.185 patron za puške in mitraljeze, 7780 nabojev za oblegovalne topove in neznano število za poljske topove. Japonci so pa izstrelili: 4 milijone patron za puške in mitraljeze ter 40.149 nabojev za topove, od tega 3749 granat in 36.000 šrapnelov. Vrh tega so oddali ladijski topovi 6100 strelcev. Da ubijejo enega Rusa, je bilo Japoncem potreba 151 strelcev iz topa ali 3300 iz puške. Rusom pa za enega Japonca 10 in pol strela topa ali 214 iz puške. Seveda se ne sme boj »praznega bojnega polja«, kot ga lahko nazivamo, niti od daleč primerjati z bojem iz bližine, z balonom, kot bi.

* **Senzacionalna aretacija v Zagrebu.** Znana je najnovejša afera bivše igralka Odilon, ki je minole dni le z veliko težavo dobila iz leče svojega tretjega moža. Niso še utihnile te vesti, ko se je v sredo kakor blisk po Zagrebu raznesel glas, da je v zvezi s to afero aretiran odvetniški koncipient dr. Gagliardi. Bivša igralka Odilon se je po ločitvi z zagrebškim lekarnarjem Pečičem v tretji poročili, topot z nekim Radmannom, ki se je izdajal za zdravnika ter je v Cerkvenici v hrvaškem Primorju odprl sanatorij. Ker se pa Radmann ni mogel legitimirati in zlasti ne izkazati z zdravniško diplomom, je predstojna oblast odredila, da se sanatorij zapre in takoj nato so zaprli tudi Radmanna samega. Odilonka se je obrnila na svojega zagrebškega odvetnika dr. Dečaka, da posreduje v prilog njenega moža. Dr. Dečak, ki je bil preobložen z drugim delom, je pooblastil svojega koncipienta dr. Gagliardi, da ga zastopa v tej stvari. Dr. Gagliardi se je res lotil stvari, za svoje usluge je pa od Odilonke izmamil menico za 10.000 kron, jo umočil in denar obdržal. Kasneje se je pokazalo, da je Gagliardi to menico od Odilonke na goljufiv način izmamil, na kar ga je Odilon zagrebškemu sodnemu stolu ovadila radi prevare. Državno pravdnstvo je uvedlo preiskavo. Preiskovalni sodnik dr. Čačić je dr. Gagliardi takoj zabilil; ta je sicer tajil, a se kmalu tako zapletel, da je bila njegova krivda očitna. Nato so dr. Gagliardi zaprli. Dr. Gagliardi je eden glavnih stebrov čuvajščine.

* **Odredbe proti koleri na Ogrskem.** Iz Budimpešte poročajo, da je ministrstvo za notranje zadeve izdalo naslednje določbe glede obranitve kolere: O koleri na Turškem je dobilo ministrstvo za notranje zadeve prvo uradno poročilo 13. novembra. Carigradski poslanik je sporočil, da je v Carigradu obolelo mnogo oseb za kolero, tudi med begunci in uslužbenci orientalske železnice so se pojavili posamezni slučaj kolere. Carigrad je okužen. Vse okrožne oblasti so dobile nalog, da pridržijo vsakega popotnika, ki pride iz okuženega ozemlja, pet dni v svrhu opazovanja. Vsako sumljivo obolenje pa je takoj javiti ministrstvu za notranje zadeve, izvesti je takoj bakteriološko preiskavo in izolacijo. Iste odredbe so se sporočile tudi hrvaški vladi, da ukrene v svojem področju vse potrebno, da se ne zanese kolera v naše kraje. Vsled zadnjih poročil o razširjenju kolere v Turčiji je ministrstvo odredilo, da se zdravniško preiščejo potniki in njihova prtljaga v Orsovi in v Baziašu, tako na železnici, kakor tudi v pristanih. Ministrstvo je odposlalo v te kraje posebne zdravnike. Isto velja tudi za Predeal. Nadalje je izvedlo ministrstvo, da se širi kolera tudi v bolgarski armadi. Ker zaradi železniške zveze s Sofijo preti sedaj tudi od tu nevarnost, je ministrstvo odredilo zdravniško preiskavo potnikov v Novem sadu.

* **Blagor ubogim...** Znano je, da ne vlada kmalu kje taka revščina kakor na Ogrskem. Ljudje se zaradi tega tudi kar trumoma izseljujejo. Ves rodovitni svet je last plemičev in cerkvenih knezov. Naravnost ogromna bogastva imajo nekateri od ogrskih škofov. Saj so pa reveži tudi potrebni! Prvi ogrski škof ima vsako leto poldrug milijon K dohodkov od svojih posestev in poznavalci trdijo, da bi bili dohodki še višji, če bi bila posestva bolje upravljana. Katoliški nadškof Czernoh dobi vsako leto nad milijon K. Czernoh bo v kratkemu menovan za prvega ogrskega škofa in znan je, da je zelo strog gospodar. Kot vrhovni škof bo razpolagal s 150.000 orali zemlje in če bo dal zemljo v najem, oral po 20 K, tedaj se bodo njegovi dohodki zvišali na tri milijone K. Največ zemlje pa ima grško-katoliški škofija v Velikem Varadždinu, namreč nad 223.000 oralov. Szatmarski škof dobi povprečno vsako leto pol milijona K. Najnižje dohodke imata katoliški škof v Spišu in grško-katoliški škof v Munkaczu, namreč le — 100.000 K. No, človek bi mislil, da izhajajo ogrski škofje s svojimi dohodki prav dobro. Ali tudi to je znano, da so vzlic svojim sijajnim dohodkom nekateri prav močno zadolženi.

* **Najbogatejši ameriški mladenič.** Vicent Astor, najstarejši sin Kolonela Astorja, ki je ponosil pri Titanicu katastrofi, je postal v petek polnoleten. S tem dnem je postal lastnik velikanskega premoženja, ki znaša nad 500 milijonov K. To premoženje zagotavlja najbogatejšemu ameriškemu mladeniču vsak dan 100.000 K dohodkov.

* **Ljudsko klanje prinaša visoke dobičke.** Čataldži leži ob potu na tisoče mrtvih. Vsak izdihne tamkaj okoli 5000 mož. »Kamor pogledam,« piše major Zwenger, »povsod le mrtvi obrazi, otrple roke, dvigaioče se proti nebu, kakor bi obtoževale.« In Louis Berand pi-

še: »Predvsem moram priznati, da je ta vojna vse strahotnejša, kakor se splošno misli. Vsakdo razume, da je bolgarska vlada prepovedala žurnalistom pisati o izgubah bolgarske armade: neizmerne so. Pomožne sile Bolgarske so že skoraj izčrpane. Prišli so že do zadnjih razredov. Le še starčki prihite, ko pokliče domovina.« Pri Bitolju je danes 17.000 Turkov grozno pohabljenih. Kaj vse to? V ponedeljek je bilo v Essenu generalno zborovanje Kruppove akcijske družbe. Njen letni zaključek 1911/12 daje odgovor. Krvavo leto je bilo zanjo plodonosno. S prebitkom 60 milijonov kron zaključuje trdka to leto. In dividende so povišali od deset na dvanajst procentov. Istočasno poročajo, da je zvišal francoski kralj topov, Schneider v Creuzot, dividendo od 15 na 16 procentov. Ljudsko klanje prinaša torej imenitne dobičke. Čemu še odlašamo mobilizacijo? Zakaj že ne besnimo od navdušenja, zakaj ne hitimo, da bi nas postrelili, da bodo dividende zopet narasle? Moritev pospešuje razvoj industrije. Na noge, patriotje, kri in življenje za Kruppa in Schneiderja!

* **Krščanska vzgoja.** Pred sodiščem v Zaberu v Alzaciji je stal te dni 39letni župnik Kraus iz Lützelburga, ker je razžalil in pretepel 12letno učenko, ki je izostala eno uro od pouka v verouku. Deklica je morala prihodnji dan po zamujeni uri klečati eno uro na kamnatih cerkvenih tleh, kjer se je vršil pouk. Ko je klečala, jo je udaril župnik dvajsetkrat s prst debelo leskovko čez levo ramo, da je bila rama vsa zelena in modra, kakor je izpovedal oče. Osem dni ni moglo dekle ničesar delati z roko. Čez nekaj dni je župnik izustil pred svojimi učenkami naslednje lepe besede in celo v cerkvi: »Prava pakaža stanuje v Lützelburgu; če se je dotakne, že leti na orožništvo in kaže svojo modro zadnjico. Take stvari se uči tvoj oče iz dobrih časopisov.« Dekle je moralo tudi to uro preklečati na tleh. Državni pravdnik je predlagal globo 100 M ker župnik nima pravice pretepati in ker je brez vsakega opravičenega povoda tako brutalno ravnal z dekletom. Sodba se je glasila na 50 mark.

* **Samomor v šolski sobi.** Iz Krakova poročajo: V eni od tukašnjih ljudskih šol se je odigral med dopoldanskim poukom izreden prizor. V tretji razred je prišel nadzornik Spies, ravno, ko je pončevala učiteljica Wozniakovska. Komaj je prišel nadzornik izpraševati otroke, je vzela učiteljica iz ročne torbice revolver in se hitro ustrelila dvakrat v prsi. Umrla je kmalu nato. Otroci so bili silno preplašeni in so s krikom bežali iz sohe. Učiteljica se je usmrtila za to, ker je že dvakrat prosila, da bi jo prestavili na druga šolo, a je nadzornik Spies vedno preprečil njeno premeščenje.

* **Tihotapci v avtomobilu.** Prav pogumno so udrli tihotapci čez švicarsko mejo pri Kostnici, ki so naložili v avtomobil saharin. O tem poročajo: Nemški mejni straži so sporočili, da pride po noči čez mejo avtomobil s saharinom, ki so ga bili tihotapci naložili v Curihu. V neznanstveno hitrem diru je res pridrvel avtomobil pri Gottlieben čez mejo, ne meneč se za strele straže. Na mostu čez Ren so nastavili tihotapcem lesen voz za barikado, a to ni soferia prav nič motilo. Pogumno je zavozil v voz, ki je od letel v stran, kakor igrača. Na drugi strani mostu sta čakala zopet dva stražnika. Seveda se tihotapci niso zmenili za njune klice, temveč so na oba streljali. Stražnika sta tudi streljala, a nikogar zadela. Nato so takoj telefonično obvestili policijo v bližnjih krajih, a tihotapcev vzlic temu niso dobili.

Odgovorni urednik Fran Bartl.
Tiska »Učiteljska Tiskarna« v Ljubljani.
Izdaja in zalaga založba »Zarje«.

V kratkem začnemo razpošiljati Žepni koledar za delavce sploh in prometne uslužbence za navadno leto 1913.

Ta žepni koledar je obsežnejši od dosedanjih in je jako primeren za vsakdanjo rabo. Razpošiljati se začne najkasneje 15. novembra. — Vsebine: Koledar. — Dohodki in stroški. — Kolkovne lestvice. — Inozemske denarne vrednosti v kronski veljavi. — Množina razpredelnice. — Stare in nove mere. — Koliko plačam osebne dohodnine. — Koliko plačam vojne takse. — Poštni in brzojavni tarifi. — Dr. Viktor Adler. — Demon alkohol. — Dolžina železnice in brzojavnih naprav cele zemlje. — Priporočljive knjige založbe »Zarje«. — Najvažnejše določbe v zavarovalnici proti neugodam. — Novi mezdni zakon za uništstvo. — Stavke v Avstriji leta 1911. — Raznih raznih železnic na zemlji. — Tri vrste železnic: Poslednji akord, Svetnica, — balada. — Za »Zarjo«. — Največja meča na zemlji. — Obrtna sodišča v južnih avstrijskih deželah. — Obrtna nadzorništva v južnih avstrijskih deželah. — Pisatelj Ivan Cankar (slika). — Pomen nekaterih parlamentarnih besed. — Napoleon Bonaparte (aforizmi ob stoletnici). — Beleške za vsak dan v letu. — Oglasi.

Cena posameznim izvodom 1 K, po pošti 10 vinarjev več. Z naročilom po pošti je najbolje poslati tudi denar, da se ne povečajo (s pripojenim) poštni stroški. Dobival se bo pri upravi »Zarje« v Ljubljani po zaupnikih.

Martin Kralj

čevljar in izdelovalec gornjih del
Ljubljana, Wolfova ulica 12

se priporoča za vsa v svojo stroko spadajoča dela, ki jih izvršuje hitro, točno in solidno.

Tobakarne oziroma prodajalne „Zarje“ v Trstu so:

Južni kolodvor.
Ficke, Kasel Silos pred vhom v prosto luko.
Moze, ulica Miramar 1.
Beden, ulica Madonnina št. 2.
Gostilna Internacional, ulica Giovanni Boccaio št. 25.
Lavrenčič, trg pred Kasarno (Piazza Caserma).
Pipan, ulica Ponte della Fabra.
Gramaticopulo, Piazza Barriera.
Bruna, ulica del Rivo.
Raitinger, Riva Grumola št. 20.
Hoeltl, trafikla na državnem kolodvoru.
Bajc, ulica Geppa.
Kovač Antonija prodajalna v Sv. Križu.
Muraro Matej, Via Sette Fontane 14.
Geržina, Roan.
Benussi, Greta.
Skladišče II. kons. zadrug na Belvedere.
Artuš, Belvedere 57.
Sekovar, Piazza Caserma.
Ronzel Goachino, Via S. Marco 26.
Wenc Neža, Via Broletto.

E 451/12
15

Dražbeni oklic.

Vsled sklepa z dne 18. novembra 1912 E 451/12/15 se določa narok za

zakupdajo gostilniške obrti

ki se izvršuje na Jesenicah št. 2 iz proste roke

na 6. decembra 1912 ob 10¹/₄ dopoldne

pri tem sodišču v izbi št. 2. — V zakup se daje gostilniška obrt za eno leto. Zakupnina, pod katero se ne sme podeliti zakup, znaša 40 K.

C. kr. okrajna sodnija v Kranjskigori oddelek II
dne 18. novembra 1912.

Konzumno društvo za Ljubljano in okolico

vpisana zadruga z omejeno zavezo

vabi v zmislu § 33 zadrughih pravil vse cenjene člane na

redna članska zborovanja

ki bodo

25. novembra ob 8. zvečer pri Anžoku v Šiški za okrožje Šiška.
26. novembra ob 8. zvečer v Udmatu pri Pavšku za okrožje Udmat.
29. novembra ob 8. zvečer v Krakovem pri Krakovčanu za okrožje Krakovo-Trnovo.
30. novembra ob 8. zvečer na Viču-Glincah v gostilni Amerika za okrožje Vič-Glince.

1. decembra ob 3. popoldne v Tržiču pri Pelarju.

Dnevni red vseh članskih zborovanj je:

1. Predložitev bilance za leto 1911/12.
2. Volitev delegatov za občni zbor.
3. Posvetovanje in sklepanje o predlogih za občni zbor.

Na vseh zborovanjih poroča ravnatelj Anton Kristan.

Nb. Članska zborovanja so sklepna, ako je navzoča najmanj dvajsetina za udeležbo upravičenih članov. Prosi pa se polnoštevilne udeležbe.

V Ljubljani, 12. novembra 1912.

Nadzorstvo:

J. Udovč l. r.

Načelstvo:

Anton Kristan l. r.

„Zarja“ se prodaja v Ljubljani po 8 vin.

v naslednjih tobačnicah:

Južni kolodvor, na peronu.
Pirnat, Kolodvorska cesta.
Zupančič, Kolodvorska cesta.
Blaž, Dunajska cesta.
Sterkovič, Dunajska cesta.
Fuchs, Marije Terezije cesta.
Tivoli, na žel. prel. pri Nar. domu.
Šubič, Miklošičeva cesta.
Senk, Resljeva cesta.
Kanc, Sv. Petra cesta.
Treo, „
Kušar, „
Podboj, „
Biziak, Bahoričeva ulica.
Remžgar, Zelena jama.
Sveterk, Zaloška cesta.
Sešark, Selenburgova ulica.
Suhadole Anton, Zelena jama 50.

Dolenec, Prešernova ulica.
Pichler, Kongresni trg.
Ušeničnik, dovska ulica.
Wisiak, Gospodska ulica.
Kleinstejn, Jurčičev trg.
Stiene, Valvazorjev trg.
Košir, Hilserjeva ulica.
Sušnik, Rimska cesta.
Klanšek, Tržaška cesta.
Elsner, Kopitarjeva ulica.
Blaznik, Stari trg.
Kustrin, Breg.
Sever, Krakovski nasip.
Državni kolodvor.
Križaj in Kotnik, Šiška.
Lakar, Glince.
Jezeršek, Zaloška cesta.